

EOS

Kekki Maria, Helander Outi

12.07.2010

Suuri valiokunta

Viite

Asia

Muutos asetukseen yhteisön rahoitustukea energia-alan hankkeille koskevasta talouden elvytysohjelmasta

U/E-tunnus: U 20/2009 vp

EUTORI-numero: 2009/0588

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti 19.3.2009 annettua selvitystä täydentävä selvitys koskien asetusta yhteisön rahoitustukea energia-alan hankkeille koskevasta talouden elvytysohjelmasta.

Teollisuusneuvos
Osastopäällikön sijainen

Arto Lepistö

Ylitarkastaja

Outi Helander

LIITTEET Muistio (TEM2010-00324)

Asiasanat	energia, energiatehokkuus, uusiutuvat energianlähteet
Hoitaa	TEM
Tiedoksi	MMM, VM, LVM, YM, ALR, TRAFI, EUE, SM, UM, VNEUS

EOS

Kekki Maria, Helander Outi

12.07.2010

Asia

EU; neuvosto; energia; muutos asetukseen yhteisön rahoitustukea energia-alan hankkeille koskevasta talouden elvytysohjelmasta

Kokous

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:

2009/0588

U-tunnus / E-tunnus:

E 5/2009 vp

U 20/2009 vp

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Komissio antoi 31.5.2010 ehdotuksen asetukseksi energiahankerahoitusasetuksen eli EEPR-asetuksen (EY) N:o 663/2009 muuttamisesta. Asetuksella 13.7.2009 perustetussa Euroopan energia-alan elvytysohjelmassa (EEPR) varattiin varoja 3,98 miljardia euroa vuoden 2010 loppuun saakka käytettäväksi kaasu- ja sähköinfrastruktuurihankkeisiin, merituulihankkeisiin sekä hiilen talteenotto- ja varastointihankkeisiin. Muutosehdotus koskee EEPR-asetuksen nojalla sitomatta jääneiden varojen (tämänhetkisten tietojen mukaan 114 miljoonaa euroa) käyttöä uusiutuvan energian edistämiseen sekä energiatehokkuushankkeisiin.

Asiakirjat:

KOM (2010) 283 lopullinen

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Artikla 194

Käsittelijä(t):

Työ- ja elinkeinoministeriö, ylitarkastaja Outi Helander, puh. 010 606 4106

Työ- ja elinkeinoministeriö, ylitarkastaja Maria Kekki, puh. 010 606 4794

Valtiovarainministeriö, budjettisihteeri Armi Liinamaa, puh. 09 160 34936

Suomen kanta/ohje:

Suomi kannattaa asetuksen muutosehdotuksen hyväksymistä. Suomi pitää hyvänä, että sitomatta jääneet varat suunnataan uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden edistämishankkeisiin. Suomi katsoo, että rahoituslaitoksen käytöstä ja hankkeista, joille rahoitus on tarkoitus kohdistaa, olisi hyvä saada lisää tietoa.

Mikäli asetuksen muutosehdotuksesta ei kuitenkaan päästä nopeasti sopuun, Suomi voi hyväksyä myös sen, että varoja ei kohdenneta uudestaan, jolloin ne palautuisivat jäsenvaltioille.

Perustelut:

Normaalin budjettikäytännön mukaan käyttämättä jääneet EU-budjetin määrärahat palautuvat jäsenvaltioille. Lähtökohtaisesti Suomi ei kannata varojen automaattista uudelleenkohdentamista uusiin tarpeisiin. Kuitenkin EU:n uusiutuvan energialähteiden käytön lisäämiselle ja energiatehokkuuden parantamiselle asettamat haastavat tavoitteet edellyttävät lisäpanostuksia näille aloille.

EEPR-asetusta annettaessa asetuksen johdantokappaleessa linjattiin, että käyttämättä jääneiden varojen osalta komissio tulisi ehdottamaan toimenpiteitä, jotka koskevat energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä.

EEPR-asetusta koskevassa U-kirjeessä (U 20/2009 vp) olevassa valtioneuvoston kannassa todetaan, että Suomi olisi pitänyt hyvänä, jos tukea olisi tuulivoiman ohella kohdistettu muiden uusiutuvien energialähteiden kuten biopolttoaineiden kehittämiseen.

Pääasiallinen sisältö:

Euroopan energia-alan elvytysohjelma (EEPR, European Energy Programme for Recovery) on rahoitusväline, jonka pääasiallisena tavoitteena on nopeuttaa EU:n talouden elpymistä ja auttaa saavuttamaan EU:n energia- ja ilmastopoliittiset tavoitteet. Ohjelma perustettiin energiahankerahoitusasetuksella eli EEPR-asetuksella (EY) N:o 663/2009, joka annettiin 13.7.2009.

Ohjelmalle varattiin varoja 3,98 miljardia euroa vuoden 2010 loppuun saakka käytettäväksi kolmeen alaohjelmaan, jotka koskevat kaasun ja sähköinfrastruktuurihankkeita, merituulisähköhankkeita sekä hiilen talteenotto- ja varastointihankkeita. Suomea koskeva rahoitettu hanke on EstLink 2 eli sähkökaapelin rakentaminen Suomen ja Viron välille (EstLink 2 saa rahoitusta yhteensä 100 miljoonaa euroa). Osa EEPR:n varoista, noin 114 miljoonaa euroa, jää kuitenkin sitomatta käyttökohteisiinsa. Summa voi kasvaa, jos jokin rahoitettaviksi aiotuista hankkeista ei etene suunnitelmien mukaan vuoden 2010 loppuun mennessä.

Komissio antoi 31.5.2010 ehdotuksen EEPR-asetuksen muuttamisesta eli ehdotuksen asetukseksi yhteisön rahoitustukea energia-alan hankkeille koskevasta talouden elvytysohjelmasta annetun asetuksen (EY) N:o 663/2009 muuttamisesta. Muutosehdotus koskee EEPR-asetuksen nojalla sitomatta jääneiden varojen (114 miljoonaa euroa) käyttöä uusiutuvan energian edistämisen sekä energiatehokkuushankkeisiin.

Ehdotus noudattaa EEPR-asetusta neuvoteltaessa neuvoston ja Euroopan parlamentin välillä saavutettua kompromissia, jonka mukaan käyttämättä jääneet varat käytettäisiin energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistämiseen. Tämä kirjattiin asetuksen johdantolauseeseen seuraavasti: ”Siltä varalta, että kaikkia varoja ei kyetä sitomaan vuoden 2010 loppuun mennessä, komissio on ilmoittanut aikovansa, raportoidessaan tämän asetuksen täytäntöönpanosta vuonna 2010, ehdottaa tarvittaessa

toimenpiteitä, joilla voidaan rahoittaa elvytysuunnitelman mukaisia hankkeita, kuten energiatehokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden käytön aloilla toteutettavia hankkeita.”

Ehdotuksen mukaan EEPR-asetuksen II luvun käyttämättömillä varoilla luotaisiin erityinen rahoitusväline tukemaan energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan liittyviä toimia kestävän energian rahoitusaloitteen puitteissa. Rahoitusvälineellä tuetaan luottokelpoisia hankkeita energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian alalla ja helpotetaan energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan liittyvien investointien rahoittamista erityisesti kaupunkiympäristöissä. Jotta saataisiin aikaan suuri määrä hajautettuja investointeja, tuensaajiksi on valittu kunnalliset, paikalliset ja alueelliset viranomaiset. Lähestymistapa perustuu kaupunginjohtajien ympäristösopimuksen menestykselle.

Rahoitettavat kestävän energian hankkeet liittyvät julkisiin ja yksityisiin rakennuksiin, energiatehokkaaseen sähkön ja lämmön yhteistuotantoon ja kaukolämpö-/jäähdytys-verkkoihin (erityisesti uusiutuvaa energiaa käyttäviin), paikallisympäristöihin sulautettuihin hajautettuihin uusiutuvan energian lähteisiin, puhtaaseen kaupunkiliikenteeseen ja paikallisinfrastruktureihin, kuten älykkäisiin sähköverkkoihin, tehokkaaseen katuvalaistukseen ja älykkäisiin sähkönkulutuksen mittaussjärjestelmiin.

Rahoitusvälineen toteuttaa yksi tai useampi rahoitusalan toimija, kuten kansainvälinen rahoituslaitos. Toteuttajan valinta perustuu osoitettuun kykyyn käyttää rahoitusta mahdollisimman tehokkaasti ja tuloksellisesti. Toteuttajien on luotava rahoitusjärjestelmät, joilla taataan EU-rahoitukselle suuri vipuvaikutus kokonaisinvestointeihin, jotta EU:ssa saataisiin aikaan merkittävä määrä uusia investointeja. Vipuvaikutuksen aikaansaaminen on ehdoton edellytys rahoitustuen saamiselle. Toteuttajien on noudatettava läpinäkyviä hallinnointi- ja raportointimenettelyjä, jotta komissio voi tarkkaan valvoa varojen käyttöä; toteuttajille itselleen ei korvata muita kuluja kuin hallintokustannukset ja rahoitusvälineen luomisesta ja toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset.

EEPR-asetuksen mukaisesti rahoitusvälineellä rahoitetaan ainoastaan sellaisia toimia, joilla on nopea, mitattavissa oleva ja merkittävä vaikutus EU:n talouden elpymiseen, energian toimitusvarmuuden parantumiseen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähenemiseen.

Uudella rahoitusvälineellä rahoitettavien toimien valinnassa olisi käytettävä kaikkia 13. heinäkuuta 2009 annetussa EEPR-asetuksessa vahvistettuja kriteerejä. Näitä kriteerejä ovat muun muassa lähestymistavan uskottavuus ja tekninen sopivuus, rahoitusjärjestelyn luotettavuus, hankkeen kehitysaste, missä määrin rahoituksen puute viivästyttää toimen toteuttamista ja missä määrin EEPR-tuki auttaa keräämään uutta julkista ja yksityistä rahoitusta, sekä sosioekonomiset ja ympäristövaikutukset. Myös hankkeiden maantieteellinen jakautuminen olisi otettava huomioon keskeisenä tekijänä.

Kansallinen käsittely:

Energia- ja EURATOM –jaosto 9.7.2010 (kirj.)

Eduskuntakäsittely:

-

Käsittely Euroopan parlamentissa:

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

-

Taloudelliset vaikutukset:

EEPR-asetuksen nojalla sitomatta jääneiden varojen käyttökohteen muutos ei aiheuta lisäkustannuksia. Jos asetusta ei anneta eli varojen käyttökohteen muutos ei toteudu, jäljelle jäävät varat palautuisivat jäsenvaltioille.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

-

Asiasanat	energia, energiatehokkuus, uusiutuvat energianlähteet
Hoitaa	TEM
Tiedoksi	MMM, VM, LVM, YM, ALR, TRAFI, EUE, SM, UM, VNEUS
